

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання програми для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Стратегії розвитку Баранівської міської громади на період до 2027 року та Плану заходів із реалізації стратегії розвитку Баранівської міської територіальної громади на 2021-2023 роки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення розроблені відповідно до Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 р. № 1272 з урахуванням результатів громадського обговорення, консультацій з органами виконавчої влади у процесі проведення стратегічної екологічної оцінки.

Моніторинг здійснюється з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення здійснення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також у разі виявлення негативних наслідків, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, вжиття заходів для їх усунення.

Здійснення таких заходів забезпечує можливість:

- виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а саме вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (на один, три-п'ять, 10-15 років, 50-100 років відповідно), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

- запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документа державного планування;

- виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Впливи виконання документа державного планування на довкілля, у тому числі на здоров'я населення можуть бути виявлені в результаті моніторингу реалізації цілей документу державного планування, які мають прямі наслідки на стан навколошнього середовища, умови життєдіяльності та здоров'я населення.

Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про стан довкілля, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я у ході реалізації Стратегії;

- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);

- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;

- перевірки того, що Стратегія виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

За результатами щорічного моніторингу кількість індикаторів може бути розширено шляхом включення до моніторингу додаткових показників відповідно до умов реалізації Стратегії.

Для підвищення якості оцінки антропогенного впливу на навколошнє природне середовище та здоров'я населення, прогнозування стану екосистем та досягнення їх екологічної рівноваги необхідно планується проведення лабораторних досліджень стану атмосферного повітря, водних ресурсів, ґрунту.

Для цього доцільним є налагодження в громаді системи моніторингу навколошнього природного середовища (повітряний та водний басейни, ґрунт, фізичні фактори впливу) в межах житлової, промислової та рекреаційної зон.

Таблиця 10.1.

Потенційні індикатори для здійснення моніторингу документу державного планування

Оперативна ціль	Індикатори
Підвищення безпеки у кожному поселенні громади (безпеки на дорогах, громадська безпека, пожежна, екологічна та ін.)	<ul style="list-style-type: none"> - Кількість очищених річок - Площа очищених річок - Кількість відремонтованих гребель - Кількість позитивних оцінок стану (відсоток задоволення) місцевих водойм мешканцями громади - % домогосподарств, що уклали угоди стосовно вивезення та утилізації ТВП - % ТВП, що збирається та централізовано вивозиться на первинну утилізацію - % мешканців громади, які компостують (а не спалюють) зелену масу - Кількість працюючих систем моніторингу якості повітря - Кількість щорічних досліджень стану поверхневих вод, питної води, ґрунтів, відходів
Створення і промоція туристичного продукту на території громади	<ul style="list-style-type: none"> - % доріг, вулиць та тротуарів, що відповідають сучасним технічним вимогам - Кількість працюючих «зелених садів» - Кількість розроблених та працюючих екологічних маршрутів - Кількість облаштованих зон відпочинку - Чисельність відвідувачів, туристів протягом року - Кількість пішохідних та веломаршрутів
Покращення якості водопостачання та водовідведення	<ul style="list-style-type: none"> - Протяжність (в км) модернізованих або нових водогонів та каналізації - Кількість діючих абонентів водопостачання та водовідведення
Розвиток інфраструктури підтримки місцевого підприємництва, у т.ч. системи моніторингу екологічних ризиків для органічного бізнесу	<ul style="list-style-type: none"> -Кількість сільгоспвиробників, що працюють за системою «Organic Standart» -Площа сертифікованих земель за системою «Organic Standart»

У разі виявлення систематичних відхилень від гігієнічних нормативів складових довкілля необхідно здійснювати аналіз захворюваності населення громади з метою виявлення негативного впливу факторів навколошнього середовища на здоров'я населення, використовуючи в тому числі статистичні дані.

Вплив реалізації Стратегії та Плану на зміну клімату здійснюватиметься на підставі проведення аналізу індикаторів, використання яких дає змогу орієнтовно визначити очікувані наслідки від кліматичних змін та дозволять розробити заходи по адаптації до змін клімату в наступний етап реалізації Стратегії. Це індикатори по вразливості території до теплового навантаження та стихійних гідрометеорологічних явищ: середньорічна температура, мінімальна та максимальна температура, річна кількість опадів, середня швидкість вітру, відносна вологість, атмосферний тиск, тенденція змін клімату, повторюваність стихійних метеорологічних явищ. Також будуть враховуватися індикатори по вразливості зелених зон населених пунктів: поява інвазивних видів у межах зелених зон, зміщення вегетаційного періоду, площа зелених насаджень на одного жителя, видове різноманіття рослин та тварин.

Здійснення моніторингу впливів виконання документа державного планування на довкілля, у тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дозволить своєчасно виявляти недоліки і порушення, що негативно впливають на комфортність проживання населення, і обґрунтувати необхідні заходи по їх усуненню.

Моніторинг фактичного впливу на довкілля, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я у ході реалізації Стратегії буде здійснюватися Баранівською міською радою, яка визначатиме періодичність моніторингу, перелік індикаторів, забезпечить доступ до вихідних даних та результатів моніторингу.

Моніторинг здійснюватиметься щороку. Його результати оприлюднюються на офіційному веб-сайті Баранівської міської ради один раз на рік протягом строку дії документа державного планування та через рік після закінчення такого строку.

У разі коли під час здійснення моніторингу буде виявлено не передбачені звітом про стратегічну екологічну оцінку негативні наслідки виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, буде вжито заходи для їх усунення. Також буде внесено зміни до документа з метою усунення негативних наслідків та проведено їх стратегічну екологічну оцінку.

Міський голова

Олександр МІГЕЙ